

Kotovich V. V. Onyms the ancient Galicia: linguistic and cultural aspects.

Summary

In the article discusses proper names that represent an ancient period of Galicia. To such onyms classified oykonim Galich, which formed the name of the region, as anthroponym Danylo Galician personal name sign and galician the ruler biblionim Galicia-Volyn chronicle the first documentary artistic work Galicia-Volyn principality. The aim of the article - called onyms consider as language units that carry information culturological and became a kind of ethno-cultural symbols of the region.

Formation oykonim Galich relying on the Slavonic (Indo-European) tradition of the name, as the name on - *ъ are one of the most ancient types oykonims the Slavic lands.

Anthroponym Danylo Galician points to a deep, blood ties ruler of native Galicia region. It focuses semantics significant historical and cultural information.

Galicia-Volyn chronicle have inestimable value both for historical science and for linguistics and cultural. It is a good source for studying the aesthetic and ethical categories of contemporary literature, literary language, methods and principles of text, mentality and culture of the people.

In general analyzed proper names to accumulate a profound linguistic and cultural information is an important language and aesthetic signs of our national culture.

Key words: Galician, Galicia-Volyn principality, Galich, Danylo Galician, Galicia-Volyn chronicle, onomastics, linguistics and cultural.

УДК 801.82:[811.111-146.2'02]:81'255.4=161.2Франко.07

Кравцова М. О.,
асистент кафедри перекладознавства і
контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура
Львівського національного університету імені Івана Франка
E-mail: mariia.konovalova@gmail.com

**ІВАН ФРАНКО ЯК ІНТЕРПРЕТАТОР СТАРОАНГЛІЙСЬКОЇ БАЛАДИ
«THE BALLAD OF KING LEAR AND HIS THREE DAUGHTERS» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Статтю присвячено аналізу відтворення староанглійської балади «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» в перекладі Івана Франка. Оскільки в українській полісистемі на сьогодні існує лише один переклад балади, постає нагальна потреба вивчення цільового тексту з метою подальшого опрацювання та перекладу вищезазначеного твору. Автор статті досліджує лексичний і текстовий рівні оригіналу та перекладу, а також розглядає версифікаційні особливості. Перекладознавчі погляди Івана Франка розглянуто з метою глибшого осягнення цільового тексту.

Ключові слова: балада, «The Ballad of King Lear and His Three Daughters», переклад, І. Франко.

Постановка проблеми. Староанглійська балада «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» перекладена І. Франком ще 1914 р., отже, з часу останнього перекладу пройшло понад 100 років. У зв'язку з діахронічним аспектом мови постає потреба нових перекладів. Оновлення перекладу, що має відбуватися кожні 20–30 років, відкриє нові перекладацькі рішення, множинні інтерпретативні ресурси тексту. Це, в свою чергу, не лише зробить певний внесок у скарбницю української полісистеми, але й, на нашу думку, допоможе в тлумаченні трагедії В. Шекспіра «Король Лір», адже саме ця балада була одним із джерел для створення трагедії англійського драматурга. Балада «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» рясніє стилістичними засобами та є інтерпретативно багатою, що, в свою чергу, ускладнює процес перекладу. Саме на аналіз лексичного й текстового рівнів спрямовуємо вектор нашої розвідки. Дослідження українського перекладу балади є також своєрідним внеском до вивчення І. Франка як перекладацької особистості.

Мета статті – дослідити особливості відтворення лексичного і текстового рівнів балади «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Балада «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» є фольклорною баладою епічного характеру, з драматичним сюжетом, яка датується не пізніше 1620 р. У 1723–1725 рр. Емброуз Філіпс публікує 3 томи балад «A Collection of Old Ballads», де до другого тому входить балада про короля Ліра під назвою «A Lamentable Song of the Death of King Lear and His Three Daughters : To the Tune of Flying Fame». Отож, бачимо, що ця балада супроводжувалася мелодією «Flying Fame». У передмові до балади Емброуз Філіпс переповідає історію про короля Ліра, сина короля Бладуда, що заснував місто Бас. Поряд із переказом балади укладач подає інформацію про трагедію В. Шекспіра «Король Лір», а також зазначає, що балада виникла дещо раніше Шекспірового твору.

В. М. Жирмунський стверджує, що «для баладної оповіді характерна уривчастість, фрагментарна форма, що починається без вступу, з самої дії, яка не вводить і часто навіть не називає дійових осіб і місце дії, перескакує від одного моменту дії до іншого, від підйому до підйому, без поступового переходу, без позначення проміжних ступенів розвитку» [1, с. 96]. На протигагу цьому, аналізована балада має оповідний характер, де у зачині читач одразу знайомиться з головними героями та дізнається про місце дії.

Іншою характерною ознакою балад, яку знаходимо і в аналізованому творі, є наявність епітетів – художнього прийому, притаманного народній творчості: «*sweetcontent*» [8, с. 277], «*flatteringspeeches*» [8, с. 278], «*unhelp'd, unpitied, gentlemaid*» [8, с. 278], «*kindandpitifulchild*» [8, с. 280], «*woefulking*» [8, с. 280], «*true-heartedqueen*» [8, с. 282], тощо. Зазвичай для балади характерним є чотиривірш, де «перший і третій рядки не римуються і містять у собі чотири наголоси, другий та четвертий римуються і нараховують по три наголоси» [1, с. 98], натомість у досліджуваній баладі знаходимо восьмивірш.

І. Франко підтримував ідею еквілінеарності в перекладі, а також зазначав, що набагато простіше зберегти еквілінеарність, перекладаючи, скажімо, українською мовою зі словенської чи італійської, ніж із німецької чи англійської. «[Д]вома найголовнішими критеріями оцінки перекладів для І. Я. Франка були чистота української мови та вірність оригіналові» [7, с. 49]. Оцінюючи естетичні якості художнього твору, він «застосовує категорії розміру, рими, мелодійності (пропорційності голосних та приголосних фонем)» [7, с. 49]. Хибами перекладу І. Франко вважав «перетяження віршів змістом, затемнення картини і подекуди фальшування контуру» [6, с. 20], що виникає, коли іменники, прикметники та дієслова, які творять основу твору, його зміст, переважають кількість займенників, прислівників для означення місця і часу та сполучників, що отінують твір, оживляючи його. Як бачимо на прикладі перекладу балади, І. Франко повністю дотримується висловлених ним перекладознавчих поглядів: зберігає еквілінеарність, розмір та риму (проте з деякими відхиленнями) тексту-джерела. Його переклад мелодійний, збережене співвідношення слів першої та другої категорій.

І. Франко був поціновувачем народного фольклору, перекладав старошотландські, староанглійські, старонорвезькі, староісландські балади, а також староісландські, албанські, португальські, італійські, німецькі народні пісні, румунські народні легенди, угорський народний епос тощо. І. Франко мав на меті видати їх окремим збірником, чого так і не сталося за життя перекладача. І. Франко завжди супроводжував свої переклади ґрунтовними передмовами з глибоким аналізом твору, проте лише старошотландським баладам передує вступна стаття. Датована вона 15–16 липня 1914 р., тоді як переклад балади про короля Ліра був завершений 24 жовтня 1914 р., тому не маємо детального аналізу тексту перекладу. У передмові І. Франко зазначає, що старошотландські балади він перекладав з німецького перекладу О. Л. Б. Вольфа [5, с. 144]. Оскільки в зазначеному збірнику немає балади про Ліра, припускаємо, що І. Франко міг послуговуватися оригіналом. Зокрема, в передмові до перекладів старошотландських балад читаємо: «При кінці XIX в. шотландські та англійські балади дочекалися монументального видання Чайда [очевидно мається на увазі видання Френсіса Джеймса Чайлда – М. К.] в Америці в шістьох великих томах або в 12 півтомах, у яким зведено докупи весь величезний засіб пісень та їх варіантів із усіх попередніх видань [...]», являється необхідною основою для кожного

вченого, що хотів би зайнятися порівняним дослідом народних пісень та ладового змісту» [5, с. 144]. І. Франко також подає бібліографічний опис «давніших публікацій шотландського та англійського духовного скарбу, зложений О. Л. Б. Волфом» [5, с. 143] де є публікація, в якій знаходимо баладу про короля Ліра [8].

Проаналізувавши баладу та порівнявши її з перекладом, робимо такі висновки: в перекладі, як і в оригіналі – 23 восьмивірші. У першій строфі оригіналу знаходимо логед, де до ямбу додається анапест, у 2, 4, 6 та 8 строфах – тристопний ямб; 3, 5, 7 – чотиристопний ямб, який є характерним віршовим розміром для балади. Решта восьмивіршів написані ямбом, де рядок із чотиристопним ямбом чергується з рядком у тристопному ямбі: 4-3-4-3-4-3. У перекладі І. Франка переважає п'ятистопний ямб, проте трапляється три-, чотири- та шестистопний ямб. Також у першому рядку перекладу спостерігаємо ямб, хорей та спондей. В оригіналі виключно окситонна рима, тоді як у перекладі фіксуємо окситонну і парокситонну рими. Як в оригіналі, так і в перекладі спостерігаємо змішану систему римування, тоді як в оригіналі є певний малюнок: усі восьмивірші, окрім першого та п'ятого, які написані по схемі ababcded, відповідають римуванню abcbdefe, у перекладі малюнки більш розмаїті. І. Франко зберігає схему римування наступних восьмивіршів: 1, 2, 6, 8, 10, 15, 16, 17, 21, 22, 23, проте змінює схему більшої частини балади [цифри відповідають номеру восьмивірша; подана схема римування в перекладі – М.К.]: 3, 9, 11, 12 – ababcded; 4, 14, 19 – abcbdede; 5 – abcbcded; 7 – abcbdefe; 13 – ababccdd; 18 – ababacdd; 20 – abcbdefg.

Аналіз лексичного та текстового рівнів показав, що: у першому рядку оригіналу читач дізнається про короля Ліра, який панував у «цій країні», де ремою виступає «король Лір», тоді як те, у якій саме країні він царював (тема), читач уже знає, адже балада розрахована на англомовлян. У свою чергу І. Франко вводить топонім «Англія», адже для читача ця балада є «чужим текстом», проте перекладач таким чином змінює актуальне членування речення, відводячи короля Ліра на другий план. У другій строфі помічаємо алітерацію: «*princelypowerandprease*», яку автор, ймовірно, використав для привернення уваги читача, тоді як у цільовому тексті вона не збережена, так само як і в іншому місці балади: «*unhelp'd, unpitied*» [8, с. 278], і в текст введене словосполучення, характерне для української полісистеми: «*честь і слава*» – «заклик віддати належне гідності й досягненням певного народу, трудового колективу і т. ін.» [4, XI, с. 316]. Порівняймо: «*За честь, за славу, за повагу, / Що ви мені учинили*» (Тарас Шевченко); «*Труд нам став за рідну справу – за геройство, честь і славу*» (Микола Упенник); «*Як пізніш англійці і шотландці / Сполучились в спільную державу, / То англійці вчились у шотландців, / Як любити волю, честь і славу*» (Леся Українка); «*Честь і хвала невмирущому таланові і довічна йому слава!*» (Панас Мирний), тощо. І. Франко маркує текст перекладу народнопоетичними («*гожий*»), діалектними («*перевищати*», «*отець*», «*чей*», «*приязно*», «*незадовго*»), розмовними («*рожа*», «*потрафляти*», «*ублажати*», «*пропильнувати*») лексемами, тоді як в оригіналі спостерігаємо архаїзми, що були звичними для того часу.

І. Франко також дещо українізує текст перекладу. Доньки Ліра зображені гарними, вродливіших за яких не існує на світі: «*asfairercouldnotbe*» [8, с. 277]. І. Франко вводить художнє порівняння, відсутнє в оригіналі: «*що перевищали / Красою три червоні рожі*» [5, с. 206]. В українській етнокультурі *рожа* є символом краси, а *червона рож* – «символ дівочої чистоти та дівочої краси; в одній із пісень парубок, запевняючи дівчину, що на неї «дивитися гоже», звертається до неї захоплено: «*Ой, ти, дівчино, червона рож*» [2, с. 505]. Так само Корделія, бідна та в подертому одязі, охарактеризована як найкрасивіша на землі: «*Thoughpoorandbare, yetshewasdeem'd / Thefairestontheground*» [8, с. 279]. І знову І. Франко вводить художнє порівняння з образом квітки: «*На крацім ґрунті запишалася, / Мов гарний цвіт з чужого поля*» [5, с. 208]. Перекладач застосовує експлікацію і в інших місцях твору: «*Theworstofallextremities / I'llgentlyundertake*» [8, с. 277]: «*Волю хоч би найтяжче бідувати, / Прийняти муки й ганьбу, ніж би ви / Біди якої мали зазнавати*» [5, с. 206–207]; «*theloveissmall*» [8, с. 278]: «*твоя любов до мене / Не так-то вірна і гаряча*» [5, с. 207]. Експлікація присутня також у репліці, де король говорить, що любов доньок більша, ніж він може вимагати: у І. Франка вони готові «*хоч голови свої покласти*» [5, с. 207], проте таку заміну можна

аргументувати тим, що значення словосполучення «покласти голову» – це «загинути» [4, II, с. 109], таким чином перекладач декодує зміст оригіналу. Так само «*until my dying day*» [8, с. 278]: «до гробу» [5, с. 207], де фразеологізм української мови має значення «до кінця життя, до смерті» [4, II, с. 169]. Можливо, цю стратегію перекладач застосовує для збереження еквілінеарності, адже І. Франку вдалося досягти її в перекладі. У тексті-джерелі – 1050 слів, тоді як у цільовому тексті – 976, проте різниця у 74 слова компенсується тим, що в англійському тексті лексеми здебільшого одно- та двоскладові, тоді як у тексті перекладу лексеми переважно трискладові та багатоскладові. Дивергентною рисою є наявність в англійському тексті артиклів, які не характерні для української мови, проте вони складають лише 2 % від усього тексту – 8 неозначених артиклів та 16 означених артиклів.

Цікавою є імплікація змісту, застосована І. Франком в останніх рядках оригіналу, де перекладач скеровує читача на подальше ознайомлення з історією про короля Ліра шляхом введення у текст наступного рядка: «*Xто там запанував по них, / У хроніці читайте*» [5, с. 211]. Імовірно, І. Франко має на увазі хроніку, опубліковану 1605 р. «*The True Chronicle History of King Leir and his Three Daughters, Gonorill, Ragan, and Cordella*». Перекладач вводить у текст балади фразеологізм, що змальовує образ, відсутній в оригіналі: «*Forgetful of their promis'd loves, / Full soon the same decay'd*» [8, с. 279] – «Що зразу там було мов медове, / Те незадовго стало квасом» [5, с. 208], де мед «символізує у порівняльних та протиставних конструкціях підступність, облесливість» [2, с. 357], тобто слова Лірових доньок були милозвучними для вуха короля, проте насправді оманливими, тоді як квас «символізує незгоду, незадоволення» [2, с. 279]. Це той кульмінаційний момент, коли Лір усвідомлює, що добрі слова старших дітей насправді були брехливими лестощами. Отож, «І. Франко дозволяв собі вільніше поводитися з текстом, до деякої міри українізуючи його, Тому в переспівах староанглійських балад можна знайти багато українських реалій» [3, с. 190].

І. Франко вводить у текст відсутні в оригіналі лексеми «сирота», «село», «притулку не знайшла» [5, с. 207], що породжує образ сиріт, які в Україні ходили з торбами, жебраючи та не маючи притулку, а також замінюючи «*He wandered up and down / Being glad to feed on beggars food*» [8, с. 281] на оказіональний фразеологізм «жебрацький кий узав» [5, с. 209]. У баладі Корделія ходить англійськими містами: «*Through many an English town*» [8, с. 278], а у І. Франка «*Hi в Англії в селі, ні в місті жаднім*» [5, с. 207]. Почувши слова найстарших доньок, король говорить, що вони втішили його серце (душу): «*you glad my soul*» [8, с. 277], адже саме цього і прагнув Лір, проте у І. Франка знаходимо: «*Яснішою будучність стала*» [5, с. 207], що дещо не відповідає оригіналові, адже його ввели в оману. Проганяючи Корделію з королівського двору, він говорить, що вона не дістане жодної частини, тобто при розподілі, який відбувається за цієї розмови, тоді як у І. Франка король говорить про розподіл після його смерті: «*Nor any part of this my realm / By favour shall be thine*» [8, с. 278] :: «*З мого царства не дістанеш ти / По моїй смерті ні частини*» [5, с. 207]. І. Франко опускає в перекладі репліку «*Yet was her love more dear*» [8, с. 278], тим самим втрачаючи одну з ключових ідей твору, адже вже на початку балади зазначається що, любов Корделії була справжньою порівняно з її сестрами, проте далі по тексту, застосовуючи антонімічний переклад, І. Франко вже відтворює нещирість старшої доньки: «*Will be more kind and pitiful*» [8, с. 280] :: «*Вона не буде так, як ти, лукава*» [5, с. 208], а також вводить відсутню в тексті оригіналу характеристику Гонореллі: «*почув від лютої змії*» [3, с. 208] і додає до перекладу: «*I на дочок він помсту визивав / За брак у них дитячої любові*» [5, с. 209], також змінює останні рядки оригіналу, в яких міститься мораль балади: «*Thus have you seen the fall of pride, / And disobedient sin*» [8, с. 283]: «*А повість про дитячу невдячність / Собі запам'ятайте!*» [5, с. 211]. Експлікуючи прихований зміст про стосунки батьків та дітей, І. Франко також змінює слова короля про те, що тепер він слугує прикладом для інших людей: «*In what I did, let me be made / Example to all men*» [8, с. 280]: «*О най же світ увесь почує, до чого / Веде батьківська нерозвага!*» [5, с. 209]. Як бачимо, І. Франкові вдалося «заглибитися у текст так, щоб побачити „позатекст“» [7, с. 44].

Тема любові є однією з ключових у баладі: король прагне розділити між дітьми своє королівство, дізнавшись, як сильно вони його люблять. Це зображено не лише на текстовому, але й на лексичному

рівні: лексема «heart» фіксується в оригіналі 4 рази, як іменник та прикметник, а лексема «love» – 10 разів у ролі іменника, прикметника та дієслова. Натомість у перекладі знаходимо – «любов» (4 рази), нелюба (1 раз), любити (1 раз), серце (2 рази). Якщо порівняти баладу з перекладом уривку з трагедії Шекспіра, помітимо, що в трагедії І. Франко використовує лексеми «цар», «царівна», в баладі – «король». Ще однією особливістю перекладу є збільшення кількості прямої мови, що є характерним для балад, а ім'я короля франків *Aganippus* перекладено як *Атаніпп*.

Висновки. Переклад вважаємо еквівалентним оригіналові, адже І. Франку вдалося зберегти еквілінеарність, розмір, риму та мелодійність оригінального твору. Перекладач зберіг ямб, яким написана англійська балада, проте подекуди І. Франко змінює в перекладі схему римування. Аналіз лексичного рівня показав, що І. Франко здебільшого правильно відтворює семантичне наповнення лексем оригіналу, проте часом українізує цільовий текст, адже вводить народнопоетичні, діалектні та розмовні лексеми, відсутні в англійській баладі. Проаналізувавши текстовий рівень, ми дійшли висновку, що І. Франку вдалося правильно відтворити змістове полотно твору, проте перекладач також експлікує певні місця оригіналу, що привертає додаткову увагу читача до первинно імпліцитних смислів.

Список використаної літератури

1. Английские и шотландские баллады в переводах С. Маршака / отв. ред. В. М. Жирмунский, Н. Г. Елина. – М. : Наука, 1973. – 155 с.
2. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури : [словник-довідник] / В. В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – 703 с.
3. Карбашевська О. Староанглійські балади в художній інтерпретації Івана Франка / О. Карбашевська // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ : [б. в.], 2000. – Вип. V. – С. 185–192.
4. Словник української мови : в 11-ти тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1970–1980.
5. Франко І. Зібрання творів у п'ятдесяти томах : Т. 10 : Поетичні переклади та переспіви / І. Франко. – К. : Наукова думка, 1977. – 479 с.
6. Франко І. Зібрання творів у п'ятдесяти томах : Т. 39 : Літературно-критичні праці (1911–1914) / І. Франко. – К. : Наукова думка, 1983. – 703 с.
7. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя / Т. Шмігер. – К. : Смолоскип, 2009. – 342 с.
8. King Lear and his three daughters / English and Scottish ballads / ed. by Francis James Child. – Volume VII. – Boston : Little, Brown and company, M.DCCC.LX [1860]. – P. 276–283
9. Percy T. Reliques of Ancient English poetry : Consisting of Old Heroic Ballads, Songs, and Other Pieces of Our Earlier Poets, Together with Some Few of Later Date : 3 volumes / T. Percy. – London : Printed for J. Dodsley in Pall-Mall, 1775.

Кравцова М. А. Иван Франко как интерпретатор староанглийской баллады «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» на украинском языке.

Аннотация

Статья посвящена анализу воспроизведения староанглийской баллады «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» в переводе Ивана Франко. Автор статьи исследует лексический и текстовый уровни оригинала и перевода, а также рассматривает версификационные особенности. Переводоведческие взгляды Ивана Франко рассмотрены с целью более глубокого постижения целевого текста.

Ключевые слова: баллада, «The Ballad of King Lear and His Three Daughters», перевод, И. Франко.

Kravtsova M. O. Ivan Franko as a translator of the Old English ballad «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» into the Ukrainian language.

Summary

The object of the article is to conduct the analysis of the translation of the Old English ballad «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» done by Ivan Franko.

The main aim of the present study is to analyze lexical and textual levels of the original and translation and consider peculiarities of versification. Translation Studies views of Ivan Franko are examined herein, so as to fathom the target text.

Attention is drawn primarily to Translation Studies analysis of the Ukrainian translation of «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» done by I. Franko, in particular its versification system, reproduction of the lexical and textual levels.

The conclusion can be drawn that the translation may be viewed as an adequate one, however, I. Franko sometimes tends to the domestication strategy, by means of usage of folk-poetic, dialectal and colloquial words. In some places the translator also explicates the content. The translator keeps equilinearity, rhyme and melodiousness of the text. Even though I. Franko preserves the original iambus, in some places he changes the rhyming scheme.

The further analysis is necessary not only so as to contribute to the study of I. Franko as translator and Translation Studies scholar, but also to facilitate reproduction of the present ballad in future. As far as «The Ballad of King Lear and His Three Daughters» serves as one of the sources for W. Shakespeare's tragedy 'King Lear', the analysis of it and its Ukrainian translation may also contribute to the Ukrainian translations of «King Lear».

Key words: ballad, «The Ballad of King Lear and His Three Daughters», translation, I. Franko.

УДК 81'364=111

Криворучко Т. В.,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри англійської мови
Житомирського державного університету імені Івана Франка
E-mail: kryvoruchkotv@ukr.net

СКЛАДНА КОМПЛЕМЕНТАЦІЯ В ГЕНЕРАТИВНІЙ ГРАМАТИЦІ

У статті проаналізовано явище складної комплементатії в генеративній граматиці. Проведено дослідження термінів на позначення складної комплементатії. Розглянуто операції рейзинг предиката, рейзинг суб'єкта та вилучення суб'єкта. Представлені відмінності між конструкціями складної комплементатії.

Ключові слова: складна комплементатія, коплемент, операція рейзинг предиката, операція рейзинг суб'єкта, операція вилучення суб'єкта, рейзингова конструкція суб'єкта до позиції суб'єкта, рейзингова конструкція суб'єкта до позиції об'єкта.

Постановка наукової проблеми та її значення. Вивчення мови належить до найдавніших видів системних досліджень. Появу генеративної граматики на авансцені науки в п'ятдесяті роки називають «хомськіанською» або «когнітивною революцією» [9, с. 33–59; 10, с. 63–72]. З того часу синтаксичні утворення розглядатимуть у контексті тісного взаємозв'язку мови та мислення. Об'єктом дослідження є синтаксичні структури як креативна частина граматики. Синтаксичною організацією речення є система правил і принципів, згідно з якими відбувається аранжування граматично правильних речень. Ці правила дають змогу генерувати нескінченну кількість речень із кінцевого інвентарю слів. Важлива роль при цьому належить семантичному компоненту синтаксису, іманентно властивого граматиці.

Як відомо, граматика будь-якої мови складається з трьох взаємопов'язаних компонентів – синтаксичного (генеруючого), фонетичного й семантичного (інтерпретуючих) [7, с. 5]. Зі свого боку, синтаксичний компонент породжує низку синтаксичних структур, фонетичне оформлення яких визначене фонетичним компонентом, а зміст – семантичним [2, с. 12].

Упродовж тривалого часу вважали, що відомо два рівні представлення синтаксису в мовному апараті людини: рівень поверхневої структури (ПС) і рівень глибинної структури (ГС), отже, кожне речення має свою глибинну структуру, яка за допомогою певних трансформаційних правил перетворюється в мовленні в поверхневу. Радикальне переосмислення основ теорії та відмова від базових термінів глибинної й поверхневої структури відбувається з появою програми мінімалізму. У